

Muistio

Neuvottelut Kustavin kunnan ja Uudenkaupungin johdon kanssa 20.5.2016

Muistion valmisti Lasse Lovén

Osallistujat Kustavissa

Lasse Lovén Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n puheenjohtaja

Ilmo Suikkanen, Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n varapuheenjohtaja

Jarmo Mäntynen, Kustavin kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Veijo Katara, Kustavin kunnanjohtaja

Jere Rauhala, Kenttäpäällikkö, Metsähallituksen luontopalvelun Rannikon puistoalue

Sakari Hinneri, professori emeritus, asiantuntija

Osallistujat Uudessakaupungissa

Lasse Lovén Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n puheenjohtaja

Ilmo Suikkanen, Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n varapuheenjohtaja

Atso Vainio, kaupunginjohtaja

Leena Arvela-Hellen, kaupunginarkkitehti

Ari Nikkari, tekninen johtaja

Jere Rauhala, Kenttäpäällikkö, Metsähallituksen luontopalvelun Etelä-Suomen rannikon puistoalue

Sakari Hinneri, professori emeritus, asiantuntija

Kustavin neuvottelun tulokset

Todettiin, että

- Kustavin alueella selkämeren kansallispuiston pääkohteet ovat Katanpää ja Isokari, joista Metsähallitus on vuokrannut toimitilaa matkailuyrittäjille. Metsähallitus kehittää täällä kansallispuiston matkailupalvelua yrittäjälähtöisesti. Katanpään on tehty välttämätön infra (vedet, viemärit, laituri). Isokarilla on paras näkyvyys valtakunnan kartalla.
- Kunnassa on toiminut paikallisyhteisön Elävä Saaristo-yhdistys, joka on nyt passivoitunut. Kustavin matkailuyhdistys toimii vakiintuneella tavallaan.
- Kunnan kautta matkailijavirta suuntaa saariston rengastielle ja Ahvenanmaalle. Volyyymi on yhteensä noin 160 000 kulkijaa vuodessa. Kunnassa on kotiseutumuseo, jossa meriaiheet hyvin esillä.

- Alueella toimii ”I samma båt” LEADER yhdistys. Hankkeet kohdistuvat tällä hetkellä lähinnä kulttuuriin ja pienyritystoimintaan.
- Kaljaasi Olga on aloittanut risteilyt heinä-elokuuksi Katanpähän.
- Prof. Hinneri on inventoinut yli 300 saarta ja luotoa (kasvillisuus). Luodoissa on jatulintarhoja, jotka ovat kiintoisia opastuskohteita kulttuuriperinnöstä. Hän on tutkinut ja julkaissut alueen paikannimistöä osana kulttuuriperintöä.
- Kunta järjestää vuosittaan pari kertaa ns. yrittäjien aamukahvin, jossa keskustellaan ajankohtaisista kehittämisasioista.
- Kunnanviraston lähellä on koulu ja monimuotoista kallio-lehto luontoa useina puulajeineen. Koulun ja kahvilavieraiden lyhyt lähiluontopolkua toivotaan. Kunta voisi kustantaa sen toteutuksen juoksevia kuluja.
- Kansallispuiston alueilla ei ole Kustavissa enää perinteisiä kalamajoja. Kunnalla on hyvin vähän omia maita saaristossa.
- Ulkosaaristoon tehdään ns. hyljekuvausretkiä Sandbäckin hylkeidensuojelualueelle luontomatkailun ohjelmopalveluna. Retket ovat erittäin suosittuja.

Kehitettäviksi ideoiksi nostettiin seuraavat:

- Kunnantalon lähiluontopolku ideoidaan ja toteutetaan Selkämeren Ystävien vetämänä minihankkeena, jonka kuluihin kunta osallistuu.
- LEADER-hankeideoita tarkennetaan tulevaan yrittäjien aamukahvitilaisuuteen, jonka kunta kutsuu koolle matkailun huippusesongin jälkeen syksyllä. Ideat liittyvät
  - merelliseen kulttuuriperintöön, paikannimistöön ja tietopankkiin,
  - matkailupalvelujen laadun varmistukseen
  - kansainväliseen näkyvöittämiseen ja verkottumiseen,
  - Isokarin ja Katanpään yhteisölliseen kehittämiseen, myös investointeihin sekä
  - mahdollisen kalamaja-kohteen nostamiseen.

Uudenkaupungin neuvottelun tulokset

Todettiin, että

- Kansallispuiston alueet Uudenkaupungin hallintoalueella ovat pääosin ulkomerellä, vain Liesluodon alueella on manneryhteys. Liesluodon kehittämiseksi on ideoitu pysäköintialuetta ja opastustaulua.
- Putsaari on osittain kansallispuistoa, jossa on käynnissä Metsähallituksen vetämän LEADER-hankkeen ”Samassa veneessä Selkämerelle” yksi osaprojekti kohteen kulkureittien suunnittelun osalta.
- Alueella merkittävä osa Suomen ammattikalastajista. Merimetsojen aiheuttamia ongelmia hallitaan lintujen pelotuskampanjalla, jota tehdään ELY-keskuksen luvalla.
- Kustavin Isokari ja Katanpää ovat Uudenkaupungin asukkaiden, mökkiläisten ja matkailijoiden käyntikohteita. ”Isokari” voisi olla seudun näkyvin brändi.
- Uusikaupunki on kehittänyt kaupungin lähipuistoja (esim. kaupunginlahti) ja makeanveden altaan retkeilykäyttöä paikallisten asukkaiden virkistystarpeisiin (Velhoveden kierros 50 km pyöräilyreitti, jonka varrella on myös kansallispuistoon kuuluvana em. Liesluoto).

- Likimain jokaisella kaupunkilaisella on käytössään vene. Alueella on toteutettu kalastusmatkailutapahtumia. Loma-asuntoja jo useita tuhansia.
- Kansallispuisto-brändi on Euroopassa vahva matkailun vetovoimatekijä ja laadun osoittaja. Uudessakaupungissa sitä ei ole toistaiseksi arvioitu tarkemmin. Uudessakaupungissa vastustettiin kansallispuiston perustamista, kun sen omaa LIFE-hankkeessa ideoitua toteutusmallia ei hyväksytty kehittämisen pohjaksi. Kaupungin kehitysstrategian prosessi on nyt käynnistymässä ja kansallispuistoteemaan ja matkailun kehittämiseen on tarkoitus ottaa kantaa siinä yhteydessä. Kaupungin omistamia saarikohteita nostettaneen strategisiksi kehityskohteiksi. Kaupunkia kiinnostaa Raumalla saatu kokemus kansallispuiston liittämisaluetta toteutusmallista.
- Luontomatkailun aktiviteetteina voivat alueella olla mm. luontokuvaus, sukellus. Luontopastuksen teemana voisi olla ilmastonmuutoksen havainnollistaminen pitkällä etelä-pohjoinen alueella. Päiväveneilyn trendi on nouseva; tarvitaan päiväkohteita merellä.
- Turku-Uusikaupunki-Rauma-Pori kaupunkien matkailuyhteistyö organisoitu. Yhteistoiminnan kehittäminen Selkämeren yli Ruotsin kanssa nähdään myös mahdollisena ja kiinnostavana.
- Kalastuselinkeinojen ja luonnonkalakantojen vahvistamisen edistäminen on Selkämeren kansallispuistolakiin kirjattu tavoite. Keinoja tämän tavoitteen toteuttamiseksi on Uudessakaupungissa hyvä pohtia perusteellisesti.
- Kaupunki voi tukea hankkeita ennakorahoituksella erillisen perustellun hakemuksen perusteella, jos hakijayhdistyksellä ei ole riittäviä omia resursseja juoksevien kulujen kattamiseen ennen ELY-keskuksen rahoitustuen saamista (esim. LADER-hankeet).

Kehitettäviksi ideoiksi nostettiin seuraavat:

- Yhteistoiminnan verkoston nostaminen kaupungin, matkailuyritysten ja merellisten yhdistysten yhteistapaamisessa. Yhtenä alueella toimivana merkittävänä yhdistyksenä mainittiin Uudenkaupungin merihistoriallinen yhdistys ry. Selkämeren Ystävät ottavat yhteyttä siihen ja sen jälkeen sovitaan, miten, missä ja missä laajuudessa kokoonnutaan seuraavaan ideapalaveriin, joka voidaan pitää kaupungintalolla.
- Liesluodon ja Putsaaren retkeilypalveluja kehitetään yhdessä Metsähallituksen kanssa.
- Kansallispuistoon kuuluvilla saarilla olisi tarpeellista tehdä luonnonhoitotalkoita, esim. Iso-Harmaakari, jonka upeaa hiekkarantaa uhkaa ruovikoituminen, rantautumispaikat vaativat huoltoa ja entinen partiolaisleirialue on rämettynyt.
- Matkailijoiden ja paikallisten veneilijöiden opastusta Selkämeren kansallispuiston palvelukohteisiin parannetaan. Selvitetään virtuaaliopastustilan toteutusmahdollisuutta kaupungissa vapautuvista tai kaupungin omistamissa kiinteistöissä. Kaupunki kehittänee ideaa osana strategiaprosessiaan.
- Kaupunki selvittää Rauman toteutusmallin kaupungin liitosalueista kansallispuistoon.
- Valmistellaan LEADER-rahoitteista tietopankkihanketta kaupungin alueen 400 saaren karttapohjaan asemoidusta tietopankista joka koostuu saarien nimistöä täydennettynä alueen mökkiläisten, maanomistajien ja luontokuvaajien ottamilla saari- ja luontokuvilla. Myös mahdollisuutta pienen kaupungin juhluvuoden logon sijoittamista saareen kannattaa kehitellä. Tämä liittyy Suomi 100 v ohjelmaan ja kaupungin 400 v juhluvuoteen 2017. Selkämeren Ystävät kehittää ideaa seuraavaan verkostotapaamiseen.